

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Вільнюський університет прикладних наук (Литва)
Сучавський університет імені Штефана Марє (Румунія)
Університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

06 листопада 2025 року

**Co-funded by
the European Union**

Полтава
2025

Кулик В.А., д.е.н., професор
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)
Піддубна Л.В., к.філос.н., доцент
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
(м. Харків, Україна)

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується високим рівнем невизначеності, зумовленої політичними, економічними, кліматичними та технологічними викликами. Екстремальні умови господарювання, спричинені збройними конфліктами, пандеміями, енергетичними кризами та глобальними рецесіями, формують потребу в адаптивних моделях управління, що ґрунтуються на цифрових технологіях. В умовах цифровізації електронний бізнес стає одним із ключових драйверів економічного зростання, забезпечуючи стійкість підприємницьких структур і створюючи нові можливості для реалізації цілей сталого розвитку.

Цифрова трансформація системи менеджменту виступає не лише технологічною, а й стратегічною детермінантою розвитку підприємств. Для електронного бізнесу, який діє в умовах постійної конкуренції та швидких змін ринкових трендів, питання формування ефективної цифрової системи управління стає критичним. У контексті воєнних і поствоєнних викликів для України, цифровізація управлінських процесів є чинником не лише виживання, а й довгострокового сталого розвитку бізнесу. Вона забезпечує адаптивність, зниження транзакційних витрат, оперативність прийняття рішень і підвищення рівня клієнтоорієнтованості.

Цифрова трансформація системи менеджменту передбачає комплексне оновлення управлінських процесів через інтеграцію цифрових платформ, автоматизованих систем аналізу даних, інструментів штучного інтелекту (AI) та хмарних технологій. У контексті електронного бізнесу це дозволяє підвищити гнучкість бізнес-моделей, ефективно управляти ризиками та забезпечувати стійкість до зовнішніх шоків.

Так, компанія Rozetka.ua у період повномасштабної війни в Україні здійснила масштабну цифрову модернізацію логістичних процесів, впровадивши систему штучного інтелекту для оптимізації маршрутів доставки та прогнозування попиту. Це дало змогу скоротити витрати на логістику на 15% і зберегти частку ринку попри складну безпекову ситуацію.

Інший приклад – платформа Prom.ua, яка в умовах порушення ланцюгів постачання реалізувала інноваційний підхід до управління взаємодією з постачальниками через автоматизовані CRM-системи, інтегровані з аналітичними модулями моніторингу фінансової стійкості партнерів. Це дозволило підтримати понад 60 тис. малих підприємців і мінімізувати ризики неплатоспроможності контрагентів.

Компанія NovaPay (фінтех-напряму групи «Нова пошта») впровадила цифрову систему ризик-менеджменту на основі технологій Big Data, що забезпечує оперативне виявлення шахрайських операцій та підвищує довіру клієнтів до онлайн-платежів. Такий підхід не лише посилює безпеку електронного бізнесу, а й сприяє досягненню цілей сталого розвитку через підвищення фінансової інклюзивності та прозорості транзакцій.

Варто зазначити, що цифрова трансформація системи менеджменту охоплює не лише технічні аспекти, а й зміни організаційної культури підприємства. Перехід до цифрових форматів управління вимагає розвитку цифрових компетенцій менеджерів, формування нових підходів до лідерства, заснованих на гнучкості, відкритості та аналітичному мисленні.

В екстремальних умовах саме цифрові технології стають інструментом антикризового управління. Вони дозволяють здійснювати постійний моніторинг ключових показників ефективності, забезпечують адаптивне планування та підвищують стійкість бізнесу до непередбачуваних змін. У цьому контексті цифрова трансформація менеджменту виступає інтегральним чинником досягнення економічної, соціальної та екологічної складових сталого розвитку.

Цифрова трансформація системи менеджменту є критично важливим чинником забезпечення сталого розвитку підприємств електронного бізнесу в умовах екстремальних викликів та нестабільності ринку. Вона забезпечує адаптивність управлінських процесів, підвищує ефективність використання ресурсів і зміцнює стійкість компаній до зовнішніх шоків, включаючи економічні, соціальні та технологічні ризики. Цифровізація дозволяє інтегрувати управлінські рішення, аналітичні системи та інструменти прогнозування, створюючи ефективну та прозору систему управління, здатну оперативно реагувати на зміни в зовнішньому середовищі.

На основі проведеного аналізу можна сформулювати низку практичних рекомендацій для українських підприємств електронного бізнесу.

По-перше, необхідно інституціоналізувати цифрову стратегію розвитку, інтегрувавши її в загальну систему стратегічного менеджменту компанії, що дозволяє узгодити коротко- та довгострокові цілі, підвищити ефективність ресурсного планування та забезпечити стійкість бізнес-процесів.

По-друге, важливо інвестувати у цифрову компетентність персоналу, розвиваючи навички роботи з великими даними, аналітичними платформами та інструментами штучного інтелекту. Це забезпечує підвищення точності прийняття управлінських рішень та швидку адаптацію до змін ринкових умов.

По-третє, доцільно впроваджувати системи аналітики великих даних (Big Data) для моніторингу споживчих трендів, оцінки попиту та прогнозування ринкової динаміки. Четвертим напрямом є підтримка цифрової взаємодії в бізнес-екосистемах, залучаючи партнерів, постачальників і клієнтів до інтегрованих платформ управління.

Нарешті, цифрові інновації слід спрямовувати на досягнення цілей сталого розвитку, зокрема підвищення енергоефективності, прозорості процесів та соціальної відповідальності бізнесу. Таким чином, цифрова трансформація виступає не лише засобом виживання підприємств у кризових умовах, а й ключовим чинником формування їхньої довгострокової конкурентоспроможності та внеску у сталий розвиток національної економіки.

Список використаних джерел

1. Кулик В. А. Цифрові загрози у бізнес-середовищі у контексті Цілей сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2025. Т. 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6982> (дата звернення 20.10.2025).
2. Кулик В. А., Карпенко Є. А. Малий бізнес в Україні: організація та оподаткування. *Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя, 27 жовтня 2023 р). Полтава: Видавництво ПП «Астрія». 2023. С. 95-96.
3. Кулик В., Похідня Б. Інформаційний менеджмент на підприємстві. *Економічний простір*. 2025. № 201. С. 96–99. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.3%20> (дата звернення 20.10.2025).
4. Орехова А. І., Кулик В. А. Е-резидентство як фінансовий інструмент для виходу підприємства на міжнародний ринок. *Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції*: матеріали XI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 07 листопада 2024 р. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. С. 57–59.